

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja i Administracja Piotrkowska Nr. 101. — Redaktor przyjmuje od godz. 5-ej — 7-ej wieczorem.

Cena 25 groszy

Telefony: Redakcja Nr. 144-44 Administracja i Ekspedycja Nr. 177-77 Nr. konta P.K.O. 66.155 i 64730

TRZY WYROKI NA BYŁYCH POSŁÓW

Skazani zostali Kotarski (P.P.S.), Dadan (Wyzwolenie) i dr. Kochan (Undo)

LUBLIN, 3 XI. (Tel. wł.). — Przed sądem okręgowym w Lublinie stanął dziś b. poseł na sejm, Feliks Kotarski (PPS.), oskarżony z art. 129 i 532 k.k. o to, iż w dniu 24 sierpnia r. bież. na wiecu w Pawłowicach wygłosił przemówienie podburzające.

Po przeprowadzeniu rozprawy sąd skazał b. posła Kotarskiego na 6 miesięcy więzienia i postanowił nie zmieniać zastosowanego środka zapobiegawczego.

B. poseł Kotarski aresztowany był w Lublinie w dn. 6 października r. b.

LUBLIN, 3 XI. (Tel. wł.). — Sąd powiatowy w Hrubiesz-

owie rozpatrywał sprawę b. posła Antoniego Dadana (Wyzwolenie), mieszkańca wsi Skotniki, powiatu płońskiego, oskarżonego z art. 263, część I k.k. o rozgłaszanie o władzach świadomie fałszywych wieści, mogących wywołać niepokój publiczny. Przepięstwa tego dopuścił się b. poseł Dadan na wiecu odbytym w dniu 16 grudnia 1928 roku w Mirczu.

Wyrokiem zaocznym b. poseł Antoni Dadan skazany został na 3 miesiące aresztu. Sąd przyjął za okoliczność obciążającą fakt, że b. poseł Dadan pociągnięty jest również do odpowiedzialności z art. 128 i 154 kod. karn. za przestępstwa popełnione w powiecie płońskim.

Tenże sąd hrubieszowski rozpatrywał sprawę b. posła dr. Włodzimierza Kochana (U.N. D.O.), mieszkańca Sokala, oskarżonego z art. 154 część II k.k. o nieposzanowanie władzy i obrażę urzędu państwowego, której dopuścił się na wiecu, odbytym w Pawłowicach w dniu 3 sierpnia 1929 r. w związku z przeprowadzeniem rozbiórki cerkwi.

Wyrokiem zaocznym sądu b. poseł dr. Kochan skazany został na 1 rok więzienia.

Aresztowanie b. posła

PRZEMYŚL, 3 XI. Dowiadujemy się, że aresztowany w dn. 31 października r. b. poseł na

sejm Brunon Gruszka (Piast) odstawiony został z więzienia w Jarosławiu do dyspozycji prokuratora sądu okręgowego w Przemyślu.

B. poseł Gruszka aresztowany został pod zarzutem popełnienia nadużycie przeciwko czystości wyborów.

B. poseł Korfanty kandyduje do sejmu śląskiego

KATOWICE, 3 XI. (PAT). Do okręgowej komisji wyborczej nr. 2 w Katowicach wpłynęło 10 list kandydatów na posłów do sejmu śląskiego: lista nr. 1 — Narodowo - Chrześci-

jańskie zjednoczenie pracy, czołowy kandydat prezydent miasta Katowice dr. Kocur; lista nr. 2 P. P. S. — dr. Ziolkiewicz, lista nr. 3 — Deutsche Socialistische Arbeits - Partei in Polen, Kowoll, lista nr. 4 — P. P. S. Lewica, Wargin, lista nr. 5 P. P. S. frakcja rewolucyjna, Biniszkievicz, lista nr. 6 — Katowicki blok ludowy, Korfanty, lista nr. 7 — Polskich i niemieckich robotników G. Śląska, Tomieczek, lista nr. 8 — Jedność robotniczo - chłopska (komunisty), Wieczorek, lista nr. 10 — Blok bezrobotnych i inwalidów, Gamza, lista nr. 11 — Deutsche Wahlgenossenschaft, Ulitz.

Hołd Nieznanemu Żołnierzowi

Złożono wieńce w imieniu prez. Mościckiego, marsz. Piłsudskiego i armji francuskiej

WARSZAWA, 3, 11. (PAT). — Dziś przed południem odbyła się na placu Marszałka Piłsudskiego tradycyjna uroczystość złożenia hołdu prochom Nieznanego Żołnierza przez przedstawicieli prezydenta Rzeczypospolitej, marszałka Piłsudskiego oraz szefa misji wojskowej francuskiej w Polsce p. Dewain.

Na placu przed grobem Nieznanego Żołnierza ustawila się kompanja honorowa 30 pułku piechoty ze sztandarami i orkiestrą, naprzeciw zaś stanęły delegacje oficerskie stacjonujących w stolicy oddziałów. O godz. 11 przybył na plac Marszałka Piłsudskiego przedstawić prezydenta Rzeczypospolitej szef gabinetu wojskowego płk. Głogowski, witany hymnem narodowym. Po przejściu przed frontem kompanji honorowej płk. Głogowski w towarzystwie zastępcy komendanta miasta ppłk. Kowalskiego i adiutantów złożył w imieniu prezydenta Rzeczypospolitej na grobie Nieznanego Żołnierza wieńce z liści laurowych. W tym momencie orkiestra odegrała hymn narodowy. W 20 minut potem wśród podobnego ceremonjału złożył wieńce w imieniu marsz. Piłsudskiego pierwszy wiceminister spraw wojskowych gen. Konarzewski w towarzystwie dowódcy DOK. I gen. Wróblewskiego, zastępcy komendanta miasta ppłk. Kowalskiego oraz ppłk. Kamińskiego i adiutantów. O godz. 11,30 złożył w imieniu armji francuskiej i szefa misji wojskowej w Polsce wieńce płk. Prioux i komandor Chellier w towarzystwie oficerów misji francuskiej. W czasie tej ceremonji orkiestra odegrała Marsyljanke.

gowski w towarzystwie zastępcy komendanta miasta ppłk. Kowalskiego i adiutantów złożył w imieniu prezydenta Rzeczypospolitej na grobie Nieznanego Żołnierza wieńce z liści laurowych. W tym momencie orkiestra odegrała hymn narodowy. W 20 minut potem wśród podobnego ceremonjału złożył wieńce w imieniu marsz. Piłsudskiego pierwszy wiceminister spraw wojskowych gen. Konarzewski w towarzystwie dowódcy DOK. I gen. Wróblewskiego, zastępcy komendanta miasta ppłk. Kowalskiego oraz ppłk. Kamińskiego i adiutantów. O godz. 11,30 złożył w imieniu armji francuskiej i szefa misji wojskowej w Polsce wieńce płk. Prioux i komandor Chellier w towarzystwie oficerów misji francuskiej. W czasie tej ceremonji orkiestra odegrała Marsyljanke.

Rocznica Niepodległości

świętem państwowem

Z Warszawy donoszą:

Dzień 11 listopada, będący rocznicą odzyskania niepodległości, obchodzony był dotychczas uroczystością tylko w wojsku.

W dniach najbliższych ma się ukazać dekret Prezydenta Rzeczypospolitej, podnoszący dzień 11 listopada do godności święta państwowego, wolnego od pracy w całym kraju.

Dzień ten przypada na przyszły wtorek.

Nie zdemolowano lokalu P.P.S.

W związku z podaną przez nas w dniu wczorajszym wiadomością o napadzie na lokal PPS. w Łodzi, dowiadujemy się z miarodajnego źródła, że żadnej demolacji lokalu w Łodzi nie było, a wiadomość nasza została opublikowana wskutek wprowadzenia redakcji w błąd przez agencję reporterską „Polpress“.

Powstała ona prawdopodobnie na tle drobnego zajścia, które miało miejsce w ubiegłym tygodniu w środę, kiedy to jacyś nieznani osobnicy rzucili kilka kamieni w okno lokalu PPS., wybili 3 szyby i natychmiast zbiegli. Nikt w tej sprawie policji zameldowania nie składał.

Centrala komunistyczna

wykryta została w Paryżu

PARYŻ, 3, 11. (ATE). — Policja paryska urządziła obławę w lokalach publicznych, odwiedzanych przez włochów. Aresztowano przeszło 100 osób. Poszukiwania te stoją w związku z wykryciem centrali komunistycznej, która kierowała akcją propagandową nie tylko we Francji, lecz także w Szwajcarii, Włoszech i Czechosłowacji.

Policja natrafiła na ślad centrali w ten sposób, że przed kilkoma dniami znaleziono pod Paryżem komunistę włoskiego nazwiskiem Carti. Był on nawpół żywy. Okazało się, że komuniści postanowili zamordować go z obawy przed zdradą. Carti padł nieprzytomny od kul rewolwerowych a napastnicy odeszli, sądząc, że jest zabity. Wypadek ten przedstawiony był

przez pisma paryskie, jako wielka sensacja kryminalna i wywołał jeszcze większe wrażenie, gdy ujawniono, że morderstwa usiłowały dokonać komuniści.

Pod Paryżem znaleziono willę, gdzie mieszkali mordercy. Skonfiskowano kompromitujący materiał, z którego wynika, iż w morderstwie byli zamieszani agenci G. P. U.

PARYŻ, 3, 11. (PAT). W czasie przeprowadzonej wczoraj wieczorem oblawy policja aresztowała 113 osób, wśród nich 99 włochów. Trzy osoby zatrzymano w więzieniu za różne przekroczenia, 6-u włochów komunistów wydano, 48 osób zostanie odstawionych do granicy.

Karabiny maszynowe i gazy

jako broń przeciwko więźniom-uciekiniom

NOWY JORK, 3, 11. (PAT). — Pięciu więźniów słynnego więzienia w Sin Sing uzbrojony się potajemnie w rewolwery, usiłowało zbiec po zdobyciu kluczy od bram więziennych. Wszczęto jednak alarm i straż uzbrojona w karabiny maszynowe i gazy łzawiące podjęła pościg. Wobec tego, że jeden z więźniów wystrzelał z rewolwera zraniał strażnika, straż zrobiła użytek z broni palnej. Jeden z więźniów został zabity, jeden odniósł ranę, jeden wreszcie doznał obrażeń od gazów łzawiących. Dwóch zdołało zbiec.

ła pościg. Wobec tego, że jeden z więźniów wystrzelał z rewolwera zraniał strażnika, straż zrobiła użytek z broni palnej. Jeden z więźniów został zabity, jeden odniósł ranę, jeden wreszcie doznał obrażeń od gazów łzawiących. Dwóch zdołało zbiec.

Dramatyczna walka pilota z pasażerką, usiłującą popełnić samobójstwo powietrzne

LONDYN, 3 XI. (ATE). — W pobliżu Sydney wydarzył się niezwykle wypadek lotniczy.

Pasażerka samolotu, który znajdował się na wysokości 800 mtr. usiłowała popełnić samobójstwo, wyskakując z aparatu. Samobójczyni zaplątała się jednak sukniemi w druty podtrzymujące skrzydła i wi-

siała przez pewien czas między niebem a ziemią.

Pilot zdołał z wielką trudnością wciągnąć kobietę z powrotem do samolotu.

Uparta samobójczyni wylała wówczas zbiornik z naftą, znajdującą się w samolocie i usiłowała samolot podpalić.

Przytomny pilot obezwładnił kobietę silnym uderzeniem i wylądował na lotnisku.

Wojna w r. 1935?**Rozpocznie ją Polska, albo „Chiny**

„Times“ pomieścił szereg artykułów swego korespondenta, który przez szereg miesięcy podróżował ostatnio po Rosji.

Autor uwagi swe rozpoczyna od polemiki z siewcami poglądów, jakoby Sowiety stały na progu katastrofy. Nadzieje tego rodzaju pozbawione są wszelkiego uzasadnienia. Ruchy chłopskie stwarzają dla rządu niewątpliwie szereg poważnych trudności, jednakże ruchy te są zbyt słabo skoordynowane, aby mogły zaważyć na szali wypadków.

Nie usprawiedliwione są również pogłoski o możliwości puczu ze strony czerwonej armii.

Niezadowolenie synów włóścińskich, służących w armii, z powodu reform rolnych zmusiło dyktatora Rosji do zmiany polityki. Nie zadowolenie to nie mogło jednak wyładować się w formie groźnej dla obecnego reżimu, gdyż armia ta nie posiada wybitniejszych jednostek, o szerszej popularności, któreby fermenty te zdołały odpowiednio wyzyskać.

Nie ulega kwestji — mówi z carskim korespondent „Timesa“ — że wybuch wojny Sowietów z państwami kapitalistycznymi jest już tylko kwestją czasu. — Wojna jest nieunikniona — stawiali rzecz jasno — oficerowie sztabu, z którymi korespondent „Timesa“ rozmawiał.

Wojna ta jest dla Anglii kwestją bytu. Kto ją rozpocznie: — nie wiemy: — może Polska, może Chiny.

Obecnie, polityka Sowietów jest nastawiona wybitnie pacyfistycznie. Sowiety bowiem pragną przeprowadzić przedewszystkiem swój plan pięcioletni. Dlatego też nie ulega kwestji, że w ciągu 3 — 4 lat najbliższych polityka ta nie ulegnie zmianom.

Przemysł wojenny rozwija się w Rosji szybko i pomysłnie i w okresie pięcioletnia zaopatrzy armię sowiecką we wszelkie techniczne udoskonalenia.

W Moskwie panuje powszechne przekonanie, że wojna rozpocznie się w r. 1935.

Rosja będzie już wówczas całkowicie przygotowana do wojny i w szeregu swej armii wciągnie nawet kobiety i dzieci.

Duże nadzieje pokłada Rosja w swych przygotowaniach do wojny gazowej.

Zdaniem „Izwestji“ faszystowski ruch w Finlandji jest właśnie odpowiedzią na przygotowania Rosji i stamtąd prawdopodobnie wyjdzie pierwsze uderzenie. Oczywiście, w grze tej mała Finlandja nie jest odosobniona. Jest ona ściśle zespolona z blokiem państw bałtyckich, który to blok jest dziełem kapitalistów francuskich.

Oczywiście — w parze z przygotowaniem militarnym — rozwija Rosja równocześnie destrukcyjną propagandę w państwach, z którymi, według jej obliczeń, przyjdzie się zmierzyć.

Naprzód realizacja planu pięcioletniego, potem bezpośrednio wojna — oto hasła, które żyje Rosja dzisiejsza i które kierują jej planami na przyszłość.

RACJONALIZACJA RYNKU PIENIĘŻNEGO

Rynek pieniężny w Polsce jest całkowicie zdeorganizowany, co przyczynia się do wielkiej rozpiętości w poziomie stóp procentowych: oficjalnej prywatnej, a nawet w poziomie prywatnej stopy procentowej na ziemiach polskich. — Brak odpowiedniej organizacji rynku pieniężnego ponadto ujemnie wpływa na pozyskanie kapitałów zagranicznych. W ostatecznym więc wyniku cierpi życie gospodarcze, pozbawione niezbędnego zapasu płynnych środków kapitałowych, stanowiących podstawę rynku pieniężnego i spełniających niezwykle ważną rolę w postaci łagodzenia drożyzny kredytowej i wyrównania nadmiernych różnic w poziomie stóp procentowych.

Jak temu niepomysłnemu stanowi rzeczy zaradzić? Zdaniem d-ra Henryka Nowaka, zastępcy kierownika biura ekonomicznego Banku Polskiego należałoby wprowadzić na rynek krótkoterminowe obligi o specjalnym charakterze, które dzięki swemu oprocentowaniu i niezwyklej łatwości co do możliwości upłynienia — działałyby atrakcyjnie na kapitalistów, stanowiąc zarazem pierwsze rezerwowe pogotowie rynku pieniężnego.

Do środków, wiadozących do wprowadzenia w Polsce bardziej elastycznego rynku pieniężnego można zaliczyć: 1) t. zw. „open market operations“, 2) rozpowszechnienie obligi akceptowanych bankowych, 3) wprowadzenie notowań prywatnej stopy procentowej. W ostatnich czasach rozpowszechnia się coraz bardziej zwyczaj stosowania przez banki emisyjne t. zw. „open market operations“, zapoczątkowanych przed wojną przez Bank of England. Istnieje w tym względzie system, stosowany przez Bank Angielski, który polega na oferowaniu „Treasury Bills“ po nieokreślonej zgóry stopie procentowej. O wysokości oprocentowania tych papierów decydują subskrybenci drogą przetargu publicznego. Drugi system polega na zafiarowywaniu do sprzedaży przez bank emisyjny ściśle określonej sumy weksli skarbowych i po zgóry ustalonej stopie procentowej.

Pierwszy system znalazł ostatecznie, poza Bankiem Angielskim, zastosowanie również i w Stanach Zjednoczonych. W dn. 19 grudnia 1929 roku wypuszczona została po raz pierwszy na rynek partja 3-miesięcznych weksli skarbowych, co do których warunki oprocentowania były ustalone przez subskrybentów drogą przetargu publicznego. Pozatem jednak są w obiegu wypuszczane dawniej certyfikaty skarbowe o zgóry określonym oprocentowaniu.

Na podstawie doświadczeń, poczynionych w studjach z „Treasury Bills“, wysnuto wnioski, że jeżeli skarb usunie z rynku zbyt dużą obfitość gotowizny za pośrednictwem „Treasury Bills“, które będą płatne w okresie większego zapotrzebowania pieniądza — operacje te będą połączone z korzyścią dla wszystkich i usuną zbyt duże i nadmierne wahania w poziomie stóp procentowych, co przyczyni się do ożywienia obrotów handlowych. Tego rodzaju „Treasury Bills“ mogą być z łatwością redyskontowane w instytucjach kredytowych i dzięki temu stanowią podstawę rynku pieniężnego, jako najbardziej płynna i pewna lokata funduszy, które mogą być każdej chwili potrzebne. Równocześnie jednak ustalono zasadę, że bilety skarbowe tylko wtedy funkcjonują jako podstawa wolnego rynku dyskontowego i jako środek regulacyjny i kontrolny sytuacji na rynku pieniężnym. Jeżeli nie będą konkurować z gotówką, która płynęłaby normalnie do banków, zasilać ich kapitały obrotowe.

W Polsce wypuszczenie biletów skarbowych na cele budżetowe jest zbędne i zabronione planem stabilizacyjnym. Nie zachodzi również potrzeba łagodzenia przy ich pomocy skutków nadmiernej płynności rynku, gdyż cierpimy w tym względzie na chroniczną sztywność. Zachodzi natomiast konieczność nawiązania za pośrednictwem tych papierów ściślejszego kontaktu między bankiem centralnym a rynkiem pieniężnym.

Biorąc pod uwagę, że w kasach instytucji kredytowych trzymane są bezprocentowo dla utrzymania pogotowia kasowego dość znaczne zapasy gotówkowe, zarówno w złotych, jak i w walutach obcych, oraz, że ten sam stan ma miejsce również w odniesieniu do kas przedsiębiorstw przemysłowych, instytucji społecznych, ubezpieczeniowych i t. p., staje się coraz bardziej celowym umożliwienie ulokowania części tych zapasów gotówkowych w krótkoterminowych oprocentowanych obligach skarbowych.

Emisja tego rodzaju obligi musiałaby być prowadzona w sposób dostatecznie elastyczny i zgodny z możliwością ich zbytu na rynku pieniężnym. Bankowi centralnemu ponadto musiałaby być pozostawiona daleko posunięta swoboda w określaniu oprocentowania co do terminu, emisji i sposobu sprzedaży, aby tą drogą mógł uzyskać bezpośredni kontakt z rynkiem pieniężnym. W momentach uzasadnionej sezonowości lub konjunkturalnie większej płynności lub sztywności

rynku — tego rodzaju podaż lub ubytek gotowizny, niezależny od obrotów gospodarczych stabilizuje poziom stopy procentowej, wytwarza bardziej normalne stosunki na prywatnym rynku dyskontowym i oddziaływa ożywczo na giełdę.

W Polsce szerzy się coraz powszechniej przekonanie, że dla ściślego związania naszego gospodarstwa z międzynarodowym rynkiem kapitałowym niezbędne jest stałe pielęgnowanie tych stosunków, a nie jedynie dorywczy kontakt i gorączkowe starania w okresie pertraktacji o większą pożyczkę zagraniczną. Jedną z form bezpośredniego korzystania z kredytów zagranicznych dla finansowania obrotów handlowych z zagranicą jest kredyt akceptacyjny, na co zwraca specjalną uwagę p. E. Ugnewski, powołując się na przykłady z Anglii, Stanów Zjednoczonych A. P., Francji i Holandji.

Przy użyciu kredytów akceptacyjnych, eksporter posiada 2 sposoby sfinansowania operacji wywozowej i natychmiastowego zmobilizowania swej wierzytelności: 1) importer zagraniczny jest zaopatrzony w akredytywę, na mocy której jego bank otwiera kredyt akceptacyjny na korzyść eksportera; wówczas bank ten angażuje swój własny kredyt i siłą faktu nadaje wekslowi bez porównania wyższą wartość obiegową; bank ten również może przyznać kredyt bezpośrednio importerowi zagranicznemu, który, po zdyskontowaniu zaakceptowanej traaty, ma możliwość uregulowania należności w gotówce; w każdym jednak razie jest to osobisty kredyt importera, zatem w praktyce eksporter może z niego korzystać tylko w wypadkach wyjątkowych; 2) bank eksportera otwiera mu kredyt akceptacyjny bez pośrednio lub za pośrednictwem banku zagranicznego, który zazwyczaj jednocześnie podejmuje się załatwić kwestję dyskont. na swoim rynku. Oczywiście, jest to sposób, najbardziej odpowiadający naszym warunkom. W rezultacie kredyt akceptacyjny nie jest niczem innym, jak ponarciem moralnym dla kupca, jak poręczeniem jego istotnej zdolności płatniczej.

Dochodzimy zatem do wniosku, że kredyty akceptacyjne, tak wyjątkowo odpowiadające naszym warunkom gospodarczym, są w stanie szybko i konkretnie rozwiązać doniosły problem finansowania eksportu. Banki przez uzyskanie zagranicą kredytów akceptacyjnych, względnie przez podwyższenie już otrzymanych, umożliwiają zasilanie eksportu w niezbędne kapitały. W obec-

nych warunkach na światowych rynkach pieniężnych uzyskanie tych kredytów nie jest rzeczą trudną, ponieważ są to kredyty krótkoterminowe ponadto mają solidne zabezpieczenie i dużą rentowność.

W przedostatnim raporcie p. Dewey, zastanawiając się nad modernizacją polskiego systemu bankowego, wyraża się w powyższej kwestji w sposób następujący: „rozwój polskiego rynku wekslowego i używanie akceptów bankowych spowoduje zmniejszenie kosztów pieniądza dla życia gospodarczego, ułatwiając wprowadzenie i zewnątrz kapitału inwestycyjnego“.

Na okoliczność powyższą zwraca również uwagę biuro ekonomiczne Banku Polskiego, podkreślając, że wyłonił się (w związku z przystąpieniem naszej instytucji emisyjnej w charakterze członka założyciela do Banku Rozrachunków Międzynarodowych) problem ujednostajnienia w Polsce obrotu wekslowego w formie przystosowanej do wymagań rynku zagranicznego. Wspomniany bank bowiem będzie w dążeniu do nowych ułatwień dla międzynarodowych transakcji finansowych udzielał bankom centralnym m. in. pożyczek za zabezpieczeniowych zastawem weksli, względnie dyskontował krótkoterminowe weksle (oczywiście ciągnięte). Także inni finansisci zagraniczni domagają się zabezpieczenia udzielanych kredytów wekslami ciągniętymi. Tymczasem w Polsce a zwłaszcza w b. Kongresówce i na Kresach Wschodnich weksel własny (suchy, prosty) stanowi przeważnie zwykły typ wekslu. Ta forma wekslu jest na zachodzie Europy bardzo mało używana i w praktyce weksel własny nie pojawia się tam w obrocie wekslowym. Dla polskiej prywatnej i państwowej bankowości, któraaby mogła często korzystać z kredytu zagranicznego drogą redyskonta weksli krajowych, wprowadzenie w użycie wekslu ciągniętego jest zatem rzeczą bardzo ważną. — Biorąc powyższe pod uwagę, dyrekcja Banku Polskiego poleca swym oddziałom dla ułatwienia współpracy polskiej z zagranicznymi rynkami pieniężnymi przystąpi do propagowania weksli ciągniętych jako właściwego typu zobowiązań wekslowych, zamiast weksli własnych.

Środki powyższe łącznie ze stabilizacją stosunków politycznych powinny się przyczynić do racjonalizacji naszego ustroju pieniężno - kredytowego, co posiada pierwszorzędne znaczenie dla całokształtu naszego życia gospodarczego.

(Ciąg dalszy)

— Nie. Zresztą mówić dość cięto.

— I pani nie nie słyszała?

— Ja nie podsłuchuję, — odpowiedziała z dumą.

— No, niechże pani powie, — Młotek znowu stał się uprzejmy, — czy był to głos niski, jak niedźwiedzia, czy też wysoki?

Gospodyni wzruszyła ramionami.

— Zdaje się, że miał dziwny akcent.

— Czy taki, jakim mówią ludzie z południa?

— Tak mi się zdaje.

— A jak długo był u niej?

— Tego nie mogę powiedzieć.

Później zadzwoniono, a gdy następnie wyszłam do przedpokoju, nie było już jego kapelusza.

Młotek znowu stał się uprzejmy:

— No, widzi pani, pan wie całą masę rzeczy. Przecież jest bardzo ważne, że widziała pani kapelusz na wieszaku. Co to był za kapelusz?

— To było coś lepszego. Zdaje się pluszowy, lub welurowy, z szerokim rondem.

— Kolor?

— Szarawy, lub szaro - niebie-

ski. W przedpokoju nie można tego dokładnie zobaczyć, ale kapelusz był jeszcze dość nowy.

— Hm, — zastanawiał się Gamblicher. — Czy wie panj pozatem jeszcze coś?

Gospodyni odetchnęła. Główna część jej zeznań miała dopiero nastąpić.

— Tak, oczywiście, — odpowiedziała, — nagle zadzwoniono. Było to mniej więcej przed pół godziną, zanim pan komisarz przyszedł. Wówczas wyszłam i otworzyłam. Przed drzwiami stała młoda dama i pytała o pannę Reese. Pokazałam jej drzwi panny Reese i ona weszła.

— A potem?

— Więcej nic nie wiem.

— Jak długo pozostała w pokoju?

— Tego nie mogę powiedzieć. Nie słyszałam, kiedy wychodziła; zresztą nie kłopotalam się o to. Ale w każdym razie nie mogło to być dłużej, jak pół godziny, bo potem przyszedł pan, a pan już nikogo nie zastał.

Ten wniosek był bezwzględnie słuszny, ale niewiele pomógł komisarzowi. Chciałby on bardzo wiedzieć, jak długo owa dama była u Very Reese.

— Niech się pani postara, — Młotek stał się uprzejmym po raz trzeci, — i opisz mi, jak ta pani wyglądała.

— W każdym razie coś lepszego; szczupła, dość wysoka.

— Czy poznałaby ją pani?

— Nie wiem. Nie chciałabym fałszywie przysięgać. Wie pan obecnie w marcu i jeszcze o tej porze nie można dokładnie widzieć. Zdaje się, że była ładna; ale więcej nie wiem.

— No, przecież wy, kobiety, macie czuły wzrok na stroje, — zauważył Młotek. — Czy już nie pani sobie nie przypomina, jak była ubrana?

— Ale gospodyni powiedziała tylko: Miała na sobie płaszcz. Ale jak, zupełnie nie pamiętam. I na głowie głęboki kapelusz, który zakrywał znaczną część twarzy. Więcej nic nie wiem...

W każdym razie z zeznań tych można było wnioskować co następuje: Vera Reese wróciła samochodem do domu pomiędzy godziną 4-tą a 5-tą w towarzystwie jakiegoś

gościa. Pan ten pozostał u niej pół godziny, a wkrótce potem, gdy się oddalił, przyszła owa dama. Albo ten pan, albo ta dama musieli zamordować Very Reese. Inne rozwiązanie nie było do pomyślenia.

— Prawdopodobnie — rozmyślał Gamblicher — morderczynią jest owa dama; bo ona była ostatnią osobą, która była razem z zamordowaną i napewno wszczęłaby alarm, gdyby znalazła Very Reese już martwą. Prawdopodobnie, ale nie pewne. Trzeba więc szukać i pana i panią.

Młotek kombinował dalej:

— Nie jest także wykluczone, że ten nieznajomy pan pracował wspólnie z ową damą. Jeżeli przypuścić, że ów pan wyspał pannę Reese trucizną do napoju, to nie jest wykluczone, że przysłał na miejsce swą pomocnicę, aby skontrolować, czy trucizna skutecznie podziałała. Ostatecznie wszystko zależy jeszcze od opinii lekarza sądowego.

W niedługim czasie zebrała się komisja sądowo - śledcza. Jeszcze przed jej przybyciem Gamblicher dokonał wartościowego odkrycia. Przeszukał starannie garderobę w przedpokoju.

— Jeżeli tutaj wisiał kapelusz nieznajomego, to nie jest wykluczone, — rozmyślał, — że pozostały jakieś ślady. Może nieznajomemu wypadają włosy i jeden z takich włosów mógł pozostać na wieszaku.

Wprawdzie w tym kierunku oczekiwania jego zostały zawiedzione. Nie znalazł żadnego śladu, któryby wskazywał na nieznajomego. Ale natomiast znalazł coś innego: na garderobie leżała para eleganckich, reniferowych rękawiczek, pochodzących najwidoczniej z wąskiej, małej ręki kobiecej. Gospodyni zapewniła, że rękawiczki te

Dr. med. S. Niewiażski

Specjalista chorób skórnych wenerycznych i moczopłciowych cezenie światłem, badanie krwi i wydzielin
Andrzeja 5. telef. 159-40
Przyjmuje od 8-11 i 5-9 w. w niedziele i święta od 9-1
Oddzielna poczekalnia dla pań

nie leżały tu przed dzisiejszym popołudniem, oraz że nie należały do zamordowanej. Zamordowana miała grube, mięsiste, wielkie dłonie, na które te rękawiczki w żaden sposób nie byłyby pasowały. Poza-tem rękawiczki zamordowanej znalazły w jej palcie, wisząc obok. Młotek uśmiechnął się:

— To bardzo ładnie ze strony nieznajomej, że zostawiła nam, że tak powiem, wizytówkę.

Badanie lekarza sądowego, który przybył wraz z komisją, potwierdziło zeznania gospodyni. Lekarz sądowy stwierdził, że Vera nie żyje od godziny lub dwóch. To dowodziło, że musiała być zamordowana w czasie mniej więcej między 5-tą a 6-tą. Zgodnie z tem mordercą mógł być tylko ktoś, kto w tym czasie znajdował się w towarzystwie Very Reese.

— Szkoda, — powiedział Gamblicher, — gdybym przyszedł jakieś pół godziny wcześniej, może zanabiegłoby się temu nieszczęściu. W każdym razie może nakryłbym przynajmniej ową kobietę, która wyszła stąd ostatnia.

Pozatem badanie lekarza stwierdziło śmierć przez zatrucie laudanum. Widocznie zamordowana piła z nieznajomym likier, a ten w odpowiednim momencie wlał jej truciznę do kieliszka.

Hipoteza lekarza została potwierdzona przez chemika, który w jednym z kieliszków wykrył jej ślady.

Ten stan faktyczny równie dobrze stwierdziłby każdy inny sumienny policjant, jak Gamblicher. Ale w danym wypadku Gamblicher miał pewną przewagę: mianowicie znał list Very Reese do Isenbeila. Oczywiście Gamblicher zaczął się zastanawiać, czy morderstwo stoi w związku z listem Isenbeila.

Istnienie takiego związku było do tego stopnia prawdopodobne, że Młotek zdumiał się. Chętnie porozmawiałby o tem z doktorem Carstenem. Bo jeżeli zaczęło się badać możliwość pewnego związku pomiędzy śmiercią Very Reese, a jej „niedyskrecją“ w liście do Isenbeila, to dla kryminologa droga była aż nazbyt wyraźna.

Kto odniósł korzyść ze śmierci Very Reese? Zgodnie z sytuacją — radca Lammont, któremu gro-

ziło, że Vera Reese stanie się dlań bardzo niewygodnym świadkiem obciążającym. Ten też wniosek leżał jak na dłoni, że nieznajomym panem był radca Lammont we własnej osobie, któremu zależało na usunięciu Very Reese.

Taki wniosek wprost sam się narzucał. Nie dawał on jednak odpowiedzi, na pytanie: kim była ową tajemniczą damą?

W każdym razie dla Gamblichera nie ulegało wątpliwości, że w sprawie tego morderstwa zarówno radca Lammont, jak i panna Andersen napewno odegrają doniosłą rolę. Wydał polecenie możliwie szybkiego sprowadzenia obojga na miejsce. Wysłał również policjanta do Isenbeila; potrzebny mu był od Isenbeila list, który przesała mu Vera Reese. Wreszcie kazał sobie przysłać akta personalne z więzienia terezjańskiego; chciał się poinformować o przeszłości Very Reese.

(d. c. n.)

**Genjusz
Konrada
Veidta**

zabłysnął w całej pełni dopiero w filmie

„OSTATNIA

KOMPANJA“

w największym dźwiękowym arcydziele batalistycznym

Całą Łódź, olśni i zachwyci najnowszy przebój kinematografji pt.

Cierniowa Droga Miłości

W OBSADZIE:

**OLGA TSCHETCHOWA ERNA MORENA
WALTER RILLA PAUL OTTO**

Najbliższa premjera kina „PALACE“

**POCALUNEK
Grety Garbo**

Pokaże nam dyrekcja
Grand-Kina

Kogo wybierze Łódź do sejmiku?

Za dwa tygodnie odbędzie się wybory do sejmiku. Łódź po raz pierwszy pójdzie do urn, aby spełnić poważny obowiązek obywatelski i postanowić kogo deleguje jako swych reprezentantów do ciała ustawodawczego w stolicy. W takim momencie warto rzucić okiem wstecz, aby uzmysłowić sobie drogę przebytą i postawić pewne horyzonty na przyszłość.

Łódź rozwija się w szybkim tempie i ludność jej wzrasta bardzo poważnie. Podczas, gdy przy pierwszych wyborach w styczniu 1919 r. osób, uprawnionych do głosowania było niecałkowicie 200 tysięcy, przy ostatnich wyborach w marcu 1928 r. liczba ta wzrosła do 320 tysięcy z górą, obecnie zaś wynosi ona już 350 tysięcy, co tłumaczy się jak już zaznaczyliśmy przybytkiem mieszkańców.

W ostatnich wyborach sejmowych wzięło udział 265.590 łódzian i łódzianek, czyli około 80 proc. uprawnionych do głosowania. Największą ilość głosów zdobył blok socjalistyczny P. P. S. i Niem. S. P. P., na którą to listę padło 73.738 kartek, co dało jej 3 mandaty; następną co do ilości głosów szła była komunistyczna, którzy zdobyli 48.993 głosów i 2 mandaty; wreszcie trzecie miejsce zajął B. B., osiągając 44.914 głosów i mandat; z innych list tylko blok mniejszości narodowych zdobył 31.671 głosami zdobyć 1 mandat; reszta list pozostała bez fotełu w sejmiku.

ani zjednoczona lista narodowa (Ch. D. i N. D.), ani żydzi - ortodoksi nie zdobyli osiągnąć nawet po 20.000 głosów i do zdobycia mandatu brakowało im około 10 tys. głosów

W wyniku tych wyborów Łódź była reprezentowana w ostatnim sejmiku przez następujących posłów: prez. Ziemięcki

(PPS.), Kowalski (PPS.), Kronig (Niem. socj.), Bitner (komunista), Sowiak (komunista), Waszkiewicz (BB.) i dr. Rozenblatt (Bl. mniejszości narodowych).

Obecne wybory będą niezmiernie ciekawe, przedewszystkiem zaś z tego względu, że

w szranki stają te same grupy, skoncentrowane w tych samych blokach. A więc znów staje do walki blok socjalistyczny P. P. S. i N. S. P. P. pod firmą Centrolewu, prowadzony tak samo przez prezydenta m. Łodzi p. Ziemięckiego i znów idzie do boju Blok Bezpartyj-

ny z p. Janem Piłsudskim na czele zamiast b. min. Czechowicza, ale z tym samym p. Waszkiewiczem na drugim miejscu. Tak samo wyciąga rękę po mandaty dopuszczona do wyborów i zatwierdzona przez komisję lista komunistyczna.

Tak samo widzimy na płacu boju Chrześcijańska demokrację i Stronnictwo narodowe, tym razem jednak występujących z oddzielnymi listami, oraz zablokowanych żydów - sjonistów i mieszczańskich Niemców.

Tak samo luzem idą niezależni socjaliści i bundowcy oraz poalej - sjonisci i podobnie jak i w 1928 r. nie dostaną i nie mogą mieć nadziei uzyskania mandatu.

Oczywiście główna batalia rozegra się, podobnie jak przed 2-ma laty, pomiędzy socjalistami, komunistami i sanacją, na które to listy padło około 63 proc. wszystkich złożonych głosów. One to podzielią się 5 lub 6 mandatami, oddając pozostały jeden lub dwa mniejszościom narodowym.

Należy stale mieć na uwadze, że nasza ordynacja wyborcza faworyzuje ugrupowania silniejsze i dlatego blokowanie się stronnictw przynosi zawsze korzyści mandatowe, ze stratą dla partji małych i list rozdrobnionych.

J. U.

Wyłożenie spisu wyborców

W dniu dzisiejszym we wszystkich obwodowych komisjach wyborczych wyłożone zostaną spisy wyborcze do przeglądu publicznego.

Spisy te, ostatecznie zatwierdzone, dostępne będą dla wyborców do dnia 9 b. m., lecz żadnych reklamacji i sprzeciwów zgłaszać już nie można.

Listy kandydatów

Dziś ukażą się na murach miasta plakaty okręgowej komisji wyborczej ze spisami list wyborczych i kandydatami do sejmiku.

Równocześnie ukaże się obwieszczenie okręgowej komisji wyborczej nr. 14 ze spisem list dla powiatu i kandydatów do senatu. (b)

Znaczna zwyżka cen artykułów kolonialnych

Warsz. kor. „Głosu Porannego“ (M. G.) telefonuje:

Wskutek wstrzymania eksportu kawy z Brazylii, kawa drożeje i jest prawdopodobnym, że nowe zapasy kawy będą się kalkulowały o 30 — 40 proc. drożej od cen dotychczasowych.

Również herbata ma tendencję bardzo mocną, stale wzrastającą, a to wobec posunięć syndykatu plantatorów herbacianych, który przedewszystkiem zmierza do ograniczenia plantacji herbaty. Również ceny innych artykułów kolonialnych mają tendencję bardzo mocną.

Natomiast panuje słaba tendencja na ryż, a to wobec świetnego urodzaju ryżu w Ameryce, Włoszech, Indjach i Chinach. (mg)

10 list kandydatów, na które głosować będą łódzianie w d. 16 b. m.

- W wyborach sejmowych, które odbędą się w dniu 16-yim bieżącego miesiąca stoczą walkę o mandaty w Łodzi następujące listy:
- LISTA Nr. 1 — Bezpartyjny blok współpracy z rządem: Piłsudski Jan, Waszkiewicz Ludwik, Wolczyński Józef.
  - LISTA Nr. 2 — P. P. S. dawna frakcja rewolucyjna: Fularski Mieczysław, Pluciennik Stefan, Kmiecik Bolesław.
  - LISTA Nr. 4 — Stronnictwo Narodowe: Czajewski Tadeusz, Kierzykowski Zygmunt, Bartczak.
  - LISTA Nr. 5 — Blok lewicy socjalistycznej, Bundu i niezależnych socjalistów: Lichtenstein Izrael, dr. Kruk Józef, Erlich Hersz.
  - LISTA Nr. 6 — Żydowski robotniczy komitet wyborczy Poalej - Sjon - lewica: Lew Icek, Holenderski Lew, Buksbaum Antoni.
  - LISTA Nr. 7 — Związek obrony praw i wolności ludu stronnictw Centrolewu (P. P. S. i niem. socjal. partja pracy): Ziemięcki Bronisław, Kowalski Stanisław, Kronig Artur, Grodzicka Klementyna, Walczak Adam.
  - LISTA Nr. 17 — Blok obrony praw narodowości żydowskiej w Polsce (sjonisci i mieszczańskie niemieccy): Rozenblatt Jerzy, Wil Julian, Farbstein Szyja.
  - LISTA Nr. 18 — Ogólno - żydowski narodowy blok gospodarczy do sejmiku i senatu (Aguda): Lewin Aron, Fajner Jusek, Zajdeman Salomon.
  - LISTA Nr. 19 — Katolicki blok ludowy (Chadecja): Adamski Władysław, Cyrański, Wojakowski.
  - LISTA Nr. 22 — Jedność robotniczo - chłopska (komuniści): Buczyński Stanisław, Danecki Władysław, Miller Gustaw, Rozenberg, Rosiak.
  - LISTA Nr. 23 — Blok lewicy robotniczej kartelu Z. Z. P.: Kuchciak Roman, Rzetelski Jan, Hodorowicz Bolesław.
  - LISTA Nr. 24 — „Solidarność“ (komunist.): Antkiewicz Stefan, Szenfeld Wilhelm, Gradoen Zyskin.
  - LISTA Nr. 25 — Blok proletariatu w Łodzi (komuniści.): Maier Józef, Dobięcki Konstanty, Sosnkowski Walenty.
  - LISTA Nr. 26 — Blok lewicy związkowej (komunist.): Szkudlarek Antoni, Rybarczyk Joel, Durski Stanisław.
  - LISTA Nr. 27 — P. P. S. - lewica (komunistyczna): Polko Franciszek, Szajbel, Stolarek.
  - LISTA Nr. 28 — Związek obrony interesów gospodarczych ludności żydowskiej (folkiści: adw. Wajcman Józef, Lewin Aron, Zajdeman).

Nadmienić należy, że z pośród powyższych 16-tu list kandydackich do sejmiku—de facto w szranki wyborcze staje zaledwie 10 list. Komuniści łódzcy, którzy złożyli do okręgowej komisji wyborczej aż 5 list, postanowili głosować w dn. 16 bież. mies. na listę nr. 22 „Jedności robotniczo - chłopskiej“. Pozostałych zatem list komunistycznych i komunistujących, nr. 23, 24, 25, 26, 27, nie należy brać pod uwagę.

Tak samo nie może być wzięta w rachubę lista nr. 28 — folkistów, którzy zrezygnowali z samodzielnego wystąpienia do wyborów. Zresztą na liście tej (28) figurują kandydaci Agudy na zasadzie projektowanego z nią bloku, który jednak w ostatniej chwili się rozchwiał.

Wykrycie archiwum komunistycznego

Prócz odezwy znaleziono notatki, na podstawie których aresztowano pięć osób

Od dnia 15 października 1930 r. funkcjonariusze policji politycznej byli na śladach archiwum polskiej partji komunistycznej. Mimo jednak usilnych starań, nie udało się im nic wykryć.

W dalszym ciągu Łódź i całe województwo zasypywane było odezwaniami, podpisywanymi przez P. P. K. i Z. M. K.

W chwili gdy pewna ilość tych odezwy znalazła się w rękach policji politycznej, wywiadowcy mieli już pracę ułatwioną.

Po prawie dwutygodniowych badaniach wszystkich właścicieli sklepów z materiałami piśmiennymi i handlarzy papierów jak również i składów, udało się ustalić ryś opis mężczyzny, który papier na odezwy kupował w dzielnicy Nowomiejskiej.

Po dłuższym dochodzeniu, stwierdzono, iż wspomniany papier kupowany był przez niejakiego 60-let-

nego Reinholda Kaufmana, zamieszkałego przy ul. Wolnej 21.

Ubiegłej nocy oddział policji mundurowej i śledczej otoczył wspomniany dom, zaś funkcjonariusze policji politycznej poczęli dobijać się do mieszkania Kaufmana. Z początku nikt na pukanie nie odpowiadał i dopiero groźba wylamania drzwi, wywarła pożądany skutek. Drzwi otworzył właściciel mieszkania tłumacząc się ciężkim snem i głuchotą.

Podczas rewizji policja znalazła 4 powielacze z różnymi przyrządami, na których odezwy komunistyczne były drukowane.

Niezależnie od powyższych policja znalazła również w skrytce znajdujące się pod łóżkiem Kaufmana 40 kilogramów różnych odezwy komunistycznych w języku polskim i niemieckim, 25 kilogramów papieru czystego, służącego do drukowania odezwy. Podczas o-

pukiwania ścian mieszkania wywiadowcy znaleźli skrytkę w ścianie za obrazem religijnym w której znajdowały się różne notatki dotyczące działalności polskiej partji komunistycznej na terenie Łodzi i województwa. W związku ze znalezieniem w skrytce tej notatkami policja aresztowała jeszcze: 20-letniego Alfonsa Gianca, zamieszkałego przy ul. 28 pułku Strzelców Kaniowskich Nr. 51, 27-letniego Alfonsa Kreczmera (Wolna 21), 27-letniego Franciszka Pilca (Przedziałna 85), 19-letniego Michała Józefowicza (Zawadzka 15) i 27-letniego Kazimierza Krawczyka (Wilcza 1).

Podczas rewizji w mieszkaniu aresztowanych prawie że u wszystkich policja polityczna znalazła obciążający materiał dowodowy.

Wszystkich aresztowanych osadzono w więzieniu przy ul. Gdańskiej do dysp. sędziego śledczego.

Dźwiękowy Kinoteatr

„CAPITOL“

Ostatnie dni!

Najwspanialsze arcydzieło dźwiękowo-szpiewne, którym się zachwycą cały świat

„POGANIN“

W roli głównej:

Ramon Novarro
Renée Adorée

NADPROGRAM:

słynny skrzypek Ducie de Keriekarto wykona I. „Taniec Hiszpański“ II. „Romans Andaluzijski“

Początek w dni powszednie o godz. 4 po poł. w soboty, niedziele i święta o godz. 12 w p

Sprawa kiosku na poczcie

w świetle obiektywnych danych

W związku z notatką naszą z dnia 30 ub. m. pod tytułem „Sumy, które skarb traci” na podstawie obiektywnych danych, udzielonych nam przez łódzką pocztę główną, czujemy się w obowiązku stwierdzić co następuje:

W sprawie kiosku znajdującego się w głównym gmachu pocztowym, a w którym sprzedawane są znaczki poczt., dowiadujemy się, że istnienie tego kiosku oparte jest na zarządzeniu ministerstwa poczt i telegrafów, opublikowanym w dzienniku urzędowym m. p. i t. nr. 19 z roku 1927, tak że nie leży ono absolutnie w kompetencji władz miejscowych.

Co do samej instytucji kiosków towarzystwa „Lot” to musimy zaznaczyć, że zarobek na sprzedaży znaczków pocztowych jest niewielki, bo wynosi zaledwie 2 procent, dalej, że ministerstwo w umowie z tow. „Lot” zobowiązało to towarzystwo do zatrudniania w kioskach w pierwszym rzędzie emerytów pocztowych, państwowych, dalej invalidów, a wreszcie bezrobotnych, tak, że instytucja ta nabiera przez to charakter częściowo filantropijny. Wreszcie godzi się podkreślić, że kioski takie opłacają za koncesję roczną stawkę w sumie kilkuset złotych, a niezależnie od tego 10 proc. czystego zysku, tak, że w każdym razie drobny zysk ze sprzedaży znaczków pocztowych zostaje państwu zwrócony.

Wreszcie stwierdziliśmy, że jeżeli zdarza się fakt kierowania przez urzędnika poczty interesantów do kiosku, to jedynie w wypadku nadmiernej ilości interesantów, chcących nabyć znaczków, a i to przeważnie dotyczy znaczków stempowych, a nie pocztowych.

MIN. PRYSTOR PRZYBĘDZIE JUTRO DO ŁODZI

na uroczystość otwarcia gmachu nowej lecznicy kasy chorych i poświęcenia fundamentów domów mieszkalnych przy ulicy Nowopabjanickiej

Jutro, w środę, dnia 5 listopada przybędzie do naszego miasta na zaproszenie łódzkiej kasy chorych i zakładu ubezpieczeń pracowników umysłowych w Warszawie, minister pracy i opieki społecznej plk. Aleksander Prystor.

Minister Prystor przyjeżdża do Łodzi w związku z dwiema uroczystościami, które odbędą się tego dnia w naszym mieście.

Pierwsza z nich urządzona przez kasę chorych m. Łodzi, odbędzie się z powodu uroczystego otwarcia nowego gmachu lecznicy w dzielnicy bałuckiej, a mianowicie przy ulicy Łagiewnickiej 36, w którym to budynku mieścić się będzie zakład położniczy i przychodnia lekarzy specjalistów.

W związku z tą uroczystością kasa chorych ułożyła specjalny program przyjęcia ministra Prystora. Delegata rządu powitają na dworcu reprezentanci władz państwowych w Łodzi z p. wojewodą Jaszczołtem, starostą grodzkim Dychdalewiczem na czele, przedstawiciele władz komunalnych, policji państwowej, oraz świątyni lekarskiej i władz kasy chorych z komisarzem Łopuszańskim, naczelnym lekarzem dr. Bogusławskim i dyrektorem Samborskim na czele.

Po przyjeździe do Łodzi minister Prystor uda się do gmachu

urzędu wojewódzkiego w Łodzi, gdzie odbędzie z wojewodą Jaszczołtem konferencję na temat potrzeb województwa łódzkiego i m. Łodzi w dziedzinie ubezpieczeń społecznych oraz na temat sytuacji na froncie łódzkiego bezrobocia.

Następnie p. minister w towarzystwie przedstawicieli łódzkich władz uda się do nowego gmachu lecznicy, gdzie odbędzie się poświęcenie budynku i lustracja urządzeń polikliniki. Przemówienia okolicznościowe wygłoszone zostaną przez przedstawicieli władz kasy chorych.

Po obiedzie, wydanym na cześć gościa, p. minister uda się około godziny 3 pp. na ulicę Nowo-Pabjanicką, gdzie odbędzie się druga uroczystość poświęcenia domów mieszkalnych dla warstw pracujących i robotniczych.

Wspomniane domy mieszkalne wznoszone są przy zbiegu ulic Nowo-Pabjanickiej i Bednarskiej. Uroczystość rozpocznie się punktualnie o godzinie 3.30 pp. i zagai ją specjalnie przybyły do Łodzi dyrektor główny zakładu ubezpieczeń pracowników umysłowych w Warszawie p. Grabowski.

DZIŚ w Radjo Godz. 19.50 **OPERA** „Borys Godunow”

Odczyty

„KOLONJE FRANCUSKIE”
Oto skromny tytuł ciekawego odczytu p. dr. Barot - Ferliere.

Temat ten, zasłużony prelegent rozwija barwnie i żywo, jako wspomnienia własnych długoletnich przeżyć. Oprócz żywego słowa, którym utalentowany mówca, jak nas informują krytyki, porywa słuchaczy, prelegent daje moc przezroczy, w których przed oczyma ich przesunie egzotycz. krajobrazy Madagaskaru, Sahary, jeziora Czad, Senegalu, Tonkinu, Kongo i wielu, wielu innych uroczych i ciekawych zakątków Afryki i Azji.

Odczyty odbywać się będą w Polsce pod protektorem Alliance Française Amis de la Pologne, — Ligi morskiej i kolonialnej, oraz głównego komitetu francuskiej wystawy kolonialnej, w Polsce zaś pod protektorem min. wyznań religijnych i oświecenia publicznego oraz ambasady francuskiej w Warszawie.

Nie wątpliwy, że wybitna postać mówcy i ciekawy temat wzbudzą żywe zainteresowanie wśród łódzian.

Odczyt odbędzie się w sali gimnazjum im. Józefa Piłsudskiego, ul. Sienkiewicza nr. 46, o godz. 16-ej.

Zapisujcie się na członków B.O.P.P.

Poświęcenia budowy domów dokona biskup Tymieniecki. Również w tej drugiej uroczystości wezmą udział przedstawiciele łódzkich władz

państwowych, samorządowych i sfer społecznych, oraz delegaci łódzkich związków zawodowych.

ge.

Fotografia zima

Nowe zdobycze techniki fotograficznej

Ogólnie przyjęty pogląd, iż fotografia amatorska kończy swój żywot z nastaniem jesieni, uległ w ostatnich czasach radykalnej zmianie. Dzięki postępowi przemysłu fotograficznego, fotografia amatorska nie ogranicza się wyłącznie do miesięcy letnich, a przeciwnie umożliwia miłośnikom kontynuowanie pracy w miesiącach prawie, że pozbawionych słońca, otwierając nowe możliwości.

Przemysł fotograficzny ustawicznie dążąc do udoskonalenia wszelkich działów fotografii, skonstruował obiektywy o wysokiej światłotłoczności (jasności) jak np. 4,5, 3,5 2,7 i jeszcze wyżej, umożliwiając tem samym bardzo krótki czas naświetlania. Z drugiej strony przemysł foto-chemiczny w ostatnich czasach wydał klisze i błony o bardzo wysokiej czułości, czem w znacznej mierze ułatwił fotografowanie w warunkach niesprzyjających np.

w mieszkaniu podczas złej pogody Trzecią i bodajże najważniejszą zasługą przemysłu fotograficznego jest umożliwienie i to w sposób prosty najszerszym warstwom miłośników fotografii robienie zdjęć przy oświetleniu sztucznym, niezależnym od światła dziennego. Na rynku ukazały się ostatnio specjalne lampy łukowe i żarówkowe, które zastosowane do każdego kontaktu elektrycznego dają światło równe i intensywne, umożliwiając nawet zdjęcia migawkowe w pokoju. Lampy te są proste w użyciu, zupełnie bezpieczne, a nade wszystko tanie, dzięki czemu dostępne są najszerszym warstwom miłośników fotografii.

Wszelkich wyjaśnień i wskazówek dotyczących fotografii zimą udziela się chętnie i wyczerpująco w znanym zakładzie aparatów i przyborów fotograficznych J. Morgenstern, Piotrkowska nr. 40.

I DŹWIĘKOWY KINO-TEATR „SPLENDID”

Dziś i dni następnych!

Pierwszy polski 100% film dźwiękowy, mówiony i śpiewany. Wytwórni „As-film”

Niebezpieczny Romans

Wolna przeróbka z powieści ANDRZEJA STRUGA „Fortuna kasjera Spiewankiewicza”

Scenariusz Antoni Stern. — Reżyser: Michał Waszyński. Kierownik produkcji: Józef Rozen. — Zdjęcia: Jan Theyer. Dekoracje: arch. Stefan Norris. — Kierownik literacki: Karol Husarski. — Teksty dialogów i piosenki: Konrad Tom.

REKORDOWA OBSADA:

Bogusław Samborski, Betty Amann, Zula Pogorzelska, Eugenjusz Bodo, Kazimierz Krukowski, Adolf Dymśka, H. Stępnowska, Paweł Owerło, S. Szwarz, L. Kraszewski, 6-cio letni Józio Orski i inni.

Piosenki chóralne w wykonaniu Chóru Dana.

Ilustracja muzyczna w wykonaniu Orkiestry Filharmonji Warszawskiej. — Orkiestra jazzbandowa Henryka Gołda.

Początek codziennie o g. 6, 8 i 10 w., w sob. niedz. i święta o g. 4, 6, 8 i 10 w. — Passe-partout oraz bilety ulgowe bezwzględnie nieważne 9752—

Najpiękniejsze, najbardziej wystawne perły repertuaru filmowego

KINA „CAPITOL”

WKRÓTCE!

WWW

„REWJA HOLLYWOOD”

Najpiękniejsza rewja świata, w międzynarodowej obsadzie najwybitniejszych gwiazd ekranu i sceny!

„LOKOMOTYWA 2329”

Jedna z najpiękniejszych kreacji nieodżałowanego, genialnego aktora LON CHANEY'A

„TRÓJKA”

Pierwszy film dźwiękowy w języku rosyjskim na tle słynnego romansu i pieśni ludowej p. t. „Hajda Trójka” z OLGA CZECHOWA i SCHLETTOWEM. 9765

9

listopada

o godz.

12

w południe

Ja jestem pies na Was

zaspiewa m. in. do publiczności

ZULA POGORZELSKA

na wielkim poranku artystyczn. w teatrze miejskim, na którym wystąpi wspólnie

z **KAZIMIERZEM KRUKOWSKIM**

Przedsprzedaż biletów w kasie zamawiań, Piotrkowska 74.

GWIAZDZISTA ESKADRA

Przepiękna pieśń poświęcenia i miłości wśród śmiertelnych zapasów z najeżdżącą od wschodu.

Najbliższy magnes „LUNY”

Z powodu strasznego ciosu, jaki dotknął Państwo **Zygmuntostwo Wileńskich** przez śmierć nieodżałowanego **syna**

b. p. MARYSIA

składamy wyrazy najserdeczniejszego współczucia

Naumosstwo Eitingon

Wszystkim, którzy oddali ostatnią posługę drogim nam zwłokom

b. p. Marysia Wileńskiego

serdeczne „Bóg zapłać” składa

RODZINA

Rok twierdzy na redaktora za przedruk sprawozdania z kongresu Centrolewu w „Głosie Porannym”

W dniu wczorajszym przed sądem okręgowym w Łodzi od była się sprawa redaktora „Głosu Porannego” Eugenjusza Kronmana, oskarżonego z art. 128 k. k. za pewne ustępy w sprawozdaniu z kongresu Centrolewu w Krakowie w dniu 29 czerwca b. r.

Redaktor Kronman, który bronił się sam, do winy się nie przyznał, stwierdzając, że sprawozdanie miało charakter informacyjny, a inkryminowane ustępy były przedrukiem z dodatku nadzwyczajnego prora-

dowego pisma stołecznego „Kurjer Poranny”, który skonfi skowany nie został, oraz dowo dząc zapomocą świadka, że nie było zamiaru nieposzanowania władz, a więc nie mogło być i winy.

Prokurator Kubiak podtrzymał oskarżenie.

Sąd w składzie: przewodniczący s. o. Kozłowski, w asystencji sędziów Jesionowskiego i Bondzikowskiego, po naradzie ogłosił wyrok, skazujący redaktora Kronmana, po

uwzględnieniu okoliczności łagodzących na 1 rok twierdzy.

Na tej samej sesji odbyła się również sprawa redaktora odpowiedzialnego tygodnika „Łodzianin”, oskarżonego o te same usłupy sprawozdania z kongresu krakowskiego. Również i w tej sprawie zapadł wyrok skazujący na rok twierdzy.

Spis poborowych rocznika 1910

Dziś, we wtorek, dnia 4 listopada 1930 roku do spisu poborowych w lokalu biura policyjno-wojskowego (ul. Piotrkowska 212) w godzinach od 8 do 15 (w soboty od 8 do 13,30) — winni się zgłosić mężczyźni, urodzeni w 1910 roku, zamieszkali na terenie V komisariatu, których nazwiska rozpoczynają się od liter: S, Sz. i zamieszkali na terenie XIV komisariatu, których nazwiska rozpoczynają się od liter: od A do F.

Noce dyżury aptek

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: J. Koprońskiego (Nowomiejska 15); S. Trawkowskiej (Brzezińska 56); M. Rozenbluma (Cegielniana 12); M. Bartoszewskie go (Piotrkowska 95); J. Kłupły (Kątna 54); L. Czyńskiego (Roki cińska 53).

W. I. Z. O.

Jutro, w środę, dnia 5 listopada punktualnie o godz. 9 wieczorem w nowym lokalu zrzeszenia kobiet żyd. „Wizo” Sienkiewicza 26 na pierwszej tygodniowej herbacie w tym sezonie dyr. Saul Rieger wygłosi odczyt na temat: „Sytuacja sjonizmu wobec ostatniej deklaracji rządu angielskiego”.

Wstęp dla członkiń i wprowadzonych gości bezpłatny.

Podobnie jak w latach ubiegłych odbędą się i w tym roku co tydzień odczyty i referaty różnych prelegentów lokalnych i zamiejscowych w lokalu W. I. Z. O.

Panu Zygmuntowi Wileńskiemu i pozostałej rodzinie z powodu śmierci

Marysia Wileńskiego

wyrazy głębokiego i szczerzego współczucia składają

1932

Natanostwo Salmanowie

Na łódzkich ekranach

„Palace” — „Uwodziciel”

„Palace” wyświetla z wielkim powodzeniem wspaniały film pod tyt. „Uwodziciel”, będący przeróbką powieści „Pamiętniki damy z półświatka”.

Obraz wyjątkowo artystyczny i wyjątkowo ciekawy. Silny, zwarty w budowie dramat pozostawia na prawdę głębokie wrażenie.

Pietyzm, z jakim odniósł się reżyser w stosunku do dzieła, wyróżnia ten film i podnosi jego wartość. Film jest technicznie świetnie opanowany, dobry w rytmie, porywający w scenach dramatycz-

nych.

Fee Malten, Mary Kid i Ossip Runicz grają główne role. Kapitałny, koncertowy tercet. Ile przepysznej wirtuozji w cyzelowaniu gestów, ile finezji w dialogu kinowym, ile precyzyjnej sztuki w żonglowaniu szeregiem świetnych scen.

Fee Malten swą urodą i grą wywiera silne wrażenie. Bardzo ciekawą aktorką jest Mary Kid. Ossip Runicz jak zwykle — świetny.

„Uwodziciel” — to film godny obejrzenia.

Do Ogółu Mieszkańców!

W najbliższych dniach rozpocznie się ciągnięcie 1-ej kl. wielkiej 22-jej Loterii Państwowej. Przy niezmiernie wysokiej wygranej została obecnie powiększona do nienotowanych dotychczas sum. Co drugi los wygrywa i to takie imponujące kwoty, jak:

Gł. wygr. 1.000.000.— zł.	wygr. 200.000.— zł.	wygr. 50.000.— zł.
400.000.— „	100.000.— „	25.000.— „
300.090.— „	75.000.— „	poza to 23 premje III

Już powszechnie wiadomo, iż pod względem doboru szczęśliwych losów słynie w całym kraju kolektura nasza! Polecamy nadal nasze losy szczęścia!

J. JATKA Piotrkowska 22
Piotrkowska 66
Pabjanice, Pl. Dąbr. 3.

Kącik dla pań

Atropina do upiększenia oczu

Atropina, używana przez niektóre panie do powiększania źrenicy, jest bardzo szkodliwa. Rzeczywiście zwiększa ona źrenicę i dodaje oczom blasku, ale jednocześnie działa szkodliwie na wzrok.

O ile chce pani dodać oczom blasku, należy przed balem, czy inną uroczystością wymoczyć oczy w

zimnej wodzie z kilkoma kroplami wody kolońskiej. Delikatny masaż powiek również działa bardzo dobrze. Troszkę różu na powiekach i lekka ciemna kreseczka na brzożku dolnej powieki dodają oczom blasku, nie przynosząc jednocześnie szkody.

Rehabilitacja zupy

Zupa, wróg zgrabnej linii, została ostatnio zrehabilitowana. Bardzo wiele kobiet wykreśliło radykalnie zupę ze swego jadłospisu. Uważano bowiem, że od zupy się tyje. Dla niektórych kobiet wyrzucenie się zupy było bardzo trudne, po pierwsze dlatego, że ją lubiły, po drugie — cierpiało wskutek tego ich trawienie. Żołądek nie działał sprawnie, ponieważ miał za mało płynów.

Ostatnio kierownik pewnego słynnego sanatorium, kazał odłuszczać się pacjentkom pić codziennie do obiadu filiżankę zupy lub buljonu. Tłumaczy on to w

sposób następujący:

— Niewielka ilość zupy jest wielce wskazana dla osób przeprowadzających kurację odtuszczenia. Zupa syci, i po jej spożyciu można się wyrzec innych pożywnych potraw; poza to uspakaja ona pragnienie i pozwala nam nie używać piwa lub wina, jako napojów stołowych. Zimna woda zaś pita podczas spożywania gorących potraw, wywołuje często zaburzenia żołądkowe. Wszystkim moim pacjentkom polecam spożywanie zupy. Francuzki zaś wolą filiżankę herbaty lipowej, w godzinę po jedzeniu

LUONA

Dziś i dni następnych!

Majestatyczny arcytwór mistrza reżyserów Stryżewskiego. Niezwykle dzieje urodziwej i pełnej temperamentu markietanki, która zdobyła serce **CARA PIOTRA WIELKIEGO**

„KATARZYNA I.”

Miłości i przygody erotyczne carowej.

Role główne odtwarzają: **LIL DAGOWER** jako Katarzyna I.

Słynny śpiewak **Dymitr Smirnow** jako Piotr Wielki
Piotr Voss jako Książę Mienszykow
Boris De Fass jako carewicz.

Wspaniała ilustracja muzyczna orkiestry symfonicznej pod kier. **LEONA KANTORA** i śpiewna w wykonaniu chóru p. dyr. **TEODORA RYDERA**

Początek seansów o g. 4 popoł., w sob. i niedz. o g. 12-ej. w poł. Ceny miejsc na 1 seans od 1.— zł., w sob. i niedz. od 12—3 po 75 gr. i 1.— zł. 9776

Walne zgromadzenie P. Z. B.

W dniu 9 b. m., t. j. już w nadchodzącą niedzielę odbędzie się w Katowicach walne zgromadzenie Pol. zw. bokserkiewo, na którym postawiony ma być wniosek o przeniesienie siedziby związku do Poznania.

Bokserzy Ł.K.S.-u frenują

Dowiadujemy się, że sekcja bokserka ŁKS-u przystąpiła intensywnie do pracy i rozpoczęła systematyczne treningi pod kierunkiem p. Kwiatkowskiego. Odbývają się one w niedzielki i czwartki w lokalu klubowym o godz. 20. Prawdopodobnie debiut młodych bokserów nastąpi już w nadchodzącym „Pierwszym kroku bokserkim”.

Historja rekordu światowego na 1000 metrów

Fenomenalny wynik Ladoumeque'a na tle dotychczasowych rekordów

Podobnie, jak rekord na 1.500 mtr., którego dzieje niedawno przedstawiliśmy, ma również rekord światowy biegu na 1.000 mtr. swoją historję. Po raz pierwszy bowiem w r. 1891 zanotowano przebiegnięcie tego dystansu przez francuza Merlina w rekordowym, jak na ówczesne stosunki, czasie 2:47,6, który to wynik dziś osiąga bez trudu każdy przeciętny średniodystansowiec.

Wówczas jednak dosyć długo trwało, zanim rekord ten osiągnął odpowiedni poziom; to też gdy w roku 1908 włoski

Lunghi uzyskał czas 2:31, uważano to już za szczyt możliwości ludzkich.

Wynik włoska rzeczywiście też dopiero po 10 latach w roku 1918 został poprawiony przez szweda Bolina, który jako pierwszy zeszedł poniżej 2:30, uzyskując naprawdę dobry już czas 2:39,1. Odtąd jednak ogólny poziom lekkiej atletyki wzrastał tak szybko, że i rekord na 1.000 mtr. poprawiano coraz częściej.

Zasługa w tem przedewszystkiem biegaczy francuskich, którzy, mając jakoby specjalną inklinację do średnich dystansów, wysrubowali rekord na wyżynę naprawdę szczytową.

To też z pewnością nie prędko znajdzie się ktoś, kto poprawi obecny rekord światowy ustanowiony ostatnio przez najlepszego średniodystansowca świata, francuza Ladoumeque'a w fenomenalnym wprost czasie 2:23,6.

Poniższa lista unaoznci najlepiej rozwój tego klasycznego rekordu:

1893 Meiers (Francja)	2:45
1894 Malesiener (Węgry)	2:43
1895 Soalhat (Francja)	2:42
1896 Soalhat (Francja)	2:38
1898 Campbell (Francja)	2:37,2
1900 Deloge (Francja)	2:36,8
1901 Deloge (Francja)	2:36,4
1902 Deloge (Francja)	2:35,8
1908 Lunghi (Włochy)	2:31
1918 Bolin (Szwecja)	2:29,1
1922 Lundgren (Szwecja)	2:28,6
1926 Baraton (Francja)	2:27,2
1926 Sera Martin (Fran.)	2:26,8
1927 Peltzer (Niemcy)	2:25,8
1930 Ladoumeque (Fr.)	2:23,6

Ciekawe porównanie rekordów motorów i ludzi

Największą szybkość, jaką kiedykolwiek osiągnął człowiek, jest przeciętna 575 — 540 kilometrów na godzinę, uzyskana przez lotnika Orlebara. Na samochodzie nie szczęśliwy major Segrave rozwi-

nał szybkość 372 — 480 kilometrów na godzinę, podczas gdy na motocyklu Henne uzyskał 221,45 kilometra, a na łodzi motorowej Garwood ustanowił rekord wynoszący 172,45 klm. na godzinę.

Szybkość tę człowiek osiągnął przy pomocy maszyn, natomiast bez posilkowania się motorem największą szybkość udało się rozwinąć narciarskiemu mistrzowi Austrii Lantschnerowi, który w biegu zjazdowym poruszał się z chyżością 105,67 klm. na godzinę.

W zawodach kolarskich dystans 500 metrów przebył Mori w czasie 32,2 sek. Gdyby w tem tem pie udało się Mori'emu jechać w ciągu godziny przebyłby on przestrzeń wynoszącą 150,6 klm. Tę samą przestrzeń 500 mtr. przebył mistrz łyżwiarski znakomity Thunberg w czasie 42,8 sek. to też po godzinie takiej jazdy przebyłby przestrzeń 42,5 klm.

W biegu pieszym na 100 mtr. rekord Tolana wynosi 10,3 sek. a w pływaniu na 100 mtr. Weissmoller ustanowił czas 57,4 sek.

Whazene i koszykówkę

Kobiece drużyny hazeny i koszykówki Ł. K. S. czeka w bieżącym tygodniu nielada zadanie. Mianowicie 9 b. m. nastąpi rewanżowe spotkanie w hazene z AZS. warszawskim, zaś 8 b. m. również powyższe kluby spotkają się w koszykownicę żeńskiej. Pierwsze spotkanie w hazene przyniosło zwycięstwo warszawiankom w stosunku 3:1, tak, że ewent. wygrana ŁKS-u przyniosłaby trzecią decydującą rozgrywkę. W koszykownicę szanse łodzianek są daleko większe gdyż spotkanie w Warszawie zakończyło się ich zwycięstwem w stosunku 15:12. Obecnie poważnym handicapem jest łódzkie boisko, tak, że przynajmniej jeden tytuł mistrza Polski, powinien się stać łupem ŁKS-u.

Echa dyskwalifikacji Pefkiewicza

Sprawę dyskwalifikacji Pefkiewicza zarząd PZLA. załatwi ostatecznie dopiero w bieżącym tygodniu, gdyż dotychczas nie zdołano przesłuchać wszystkich zainteresowanych świadków.

H.K.S. sprowadza Polonię stołeczną

Dnia 15 b. m. przyjedzie do Łodzi drużyna koszykówki i siatkówki kobiecej Polonii stołecznej, w celu rozegrania meczów z HKS-em.

Boks w Berlinie

Grossley.

Pistalla.

Seifried.

Nekolny.

Kinoteatr „CORSO“

Dziś i dni następnych!
Wielki podwójny program!

Następny podwójny program:
Sensacja i komedia.

I. **CESARSKIE KLEJNOTY**
Dramat sensacyjny w 10 aktach.
W roli głównej: George O'Brien.

II. **CZŁOWIEK, KTÓRY KRĘCI**
Sensacyjna komedia w 10 aktach.
W roli głównej: Buster Keaton

Noc szaleńca

Sensacyjny dramat ludzkich namiętności w 10 aktach.
W roli głównej: **JUNE MARLOWE** porywacz **Neil Hamilton** uroczy **Francis X. Buschman** szlachetny jacy
Akcja rozwija się na tle dzikich, śnieżnych bezkresów Alaski, gdzie ludzie, opanowani gorączką złota, wyrzekają się świata.
Walka o kobieć i złoto... Widmo Zbrodni... Szatan złota...

Cyrkowiec mimowoli

Arcywesola sensacyjna komedia w 10 aktach.
W roli głównej największy komicz świata: **Slim i George K. Arthur.**
Orkiestra pod kier. Białkiewicza.
Ceny miejsc na pierwsze seanse znacznie zniżone.
Początek seansów w dni powszednie o godz. 4-ej pp., w soboty, niedziele i święta o godz. 12-ej.

KLINIKA
Położnieszo-chirurgiczna
„SANATO“
Ogrodowa 10, tel. 213-57
I i II klasa
OPIEKA LEKARSKA
nad matką i dzieckiem.
CENY PORODU
na II-iej klasie wraz z zabiegami
200 zł.
Oddział chirurgiczny
D-RA MED. M. KANTORA
godz. przyjęć 1—2 p. p.

Dr. med.
HELLER
Choroby skórne i weneryczne
UL. NAWROT 2
TELEFON 179-89
Przyjmuje do 10 r. i od 4—8 wiecz w niedziele od 11—2 po południu
Dla pań spec. od godz. 4—5 po poł. dla niesamodzielnych
OENY LECZNIC.

Dr. med.
S. Neumark
Moniuszki 5, tel. 170-80
Choroby skórne i weneryczne
Leczenie djatermją, djatermokoagulacją oraz lampą kwarcową
Przyjmuje od 1.30—2.30 i od 5—7

Dr. med.
Sadokierski
Stomatolog-chirurg
choroby zębów, szcęk, dziąsel, podniebienia, języka i t. d.
regulacja zębów
Rentgen elektroterapia
Ordynuje 3—7 7627
PIOTRKOWSKA 164 Tel. 114-20

Dr. med. 7278-3
Z. RAKOWSKI
Tel. 127-81
Specjalista chorób uszu, nosa, gardła i płuc
Konstantynowska 9.
Przyjmuje od 12—2 i 5—7.
w Lecznicy Zgierska 17 od 10-11 i 2-3

Gabinety Kosmetyki lekarskiej
D-ra med. Marji LEWINSONOWEJ
Cegielniana 6, telef. 143-63.
Godz. przyj. dla pań i panów 10—2 i 4—8
Oszynne są następujące działy:
1. chor. skóry i włosów.
2. Beauté
3. Kuracje odmładzających.
4. Masaż (ogólny i częściowy).
5. Epilacji (elektrokoagulacja elektroliza).
6. Elektroterapii (diatermja, d'Arsonvalizacja, galvanofaradyzacja).
7. Helioterapii (Boentgen, kwar, sollux, kąpiele świetlne).
8. Chirurgji estetycznej (blizny, żyłki, aniekstalozenia, nowotwory i t. p.), Leczenie odmrożeń.
pod kierunkiem chirurga
D-ra Z. LEWINSONA
ordynującego codz. od godz. 1—4

Cherys
PASTA DO ZEBÓW
MYDEŁKO // ELIKSIR
NAJSKUTECZNIEJ KONSERWUJĄ ZĘBY
HEMOROIDY
STAN ZAPALNY
KRWAWIENIE
SWEDZENIE
USUWA
HEMORIN
KLAWE

ODEON
PRZEJAZD 2

PORAZ PIERWSZY W ŁODZI FILM P. T.

NIEPRZYJACIELE

Tragedja dziewczęcej miłości wśród zawieruchy wojennej.
W rolach głównych: **Liljana Gish i Ralph Forbes.**

Nadprogram:
FARSA

MODEMIL
GŁÓWNA 1.

REKORD POWODZENIA

BIJE

MAURICE CHEVALIER

W FILMIE

PARADA MIŁOŚCI

ZNAKOMITY TEN FILM
UDAŁO SIĘ DYREKCJI

GRAND-KINO

WOBEC NIEZWYKŁEJ
FREKWENCJI ZATRZY-
MAĆ NA SWYM EKRANIE
JESZCZE TYLKO DZIŚ!

PRZED UŻYCIEM // **DO UŻYCIU**

PRZECIW CZERWONOŚCI I PEKANIU SKÓRY, PAK I TVARZY KRAŚNA-CREME

ZADAĆ WSZĘDZIE!

Dr. med.
H. Rózaner

Narutowicza 9, tel. 128-98
powrócił
Specjalista chorób skórnych,
wenerycznych i moczopłucowych
Przyjmuje od 8—10 i 6—8. Leczenie
lampą kwarcową. Oddzielna pocze-
kalnia dla Pań.

Lek.-dentysta
E. SZACKA
Cegielniana 50, tel. 173-97
przyjmuje od 3 do 7 po poł.

Tylko „MOLEX”!!

uchroni waszą garderobę i cenne futra
od zniszczenia przez mole.

„Molex”, umieszczony w szafie, przez szereg
miesięcy wydziela opary i gazy, radykalnie
zabijające mole wraz z zarodkiem.

Gena 1 pudełka zł. 1.20. Do nabycia wszędzie.
Generalny przedstawiciel: **J. Janowski, Szkołna 33**

DR.
Ludwik Falk
specjalista chorób
skórnych i wene-
rycznych
NAWROT 7,
Tel. 128-07;
od 10—12 i od 5—7

Po 20 gr.

NAJLEPSZE CIASTKA
poleca
CUKIERNIA Z. GOMOLINSKIEGO
PRZEJAZD 1, TEL. 128-72 i 209-87

Ogłoszenia drobne

DZIECI NERWOWE
opóźnione naukowo i umysłowo
upośledzone rozwijam i uczę
według najnowszych metod pe-
dagogiczno-leczniczych. Infor-
macje: Żeromskiego 99, m. 3,
godz. 5—6. 1934—1

NIEMIECKIEGO
udziela po cenach przystępnych
Niemka. Konwersacja i gramaty-
ka. Of. Główna 41, II. front, m. 7.
Tel. 146-65.

KOMPLET
przed i popołudniowy dla dzie-
ci od lat 3—7 S. Janowskiej i
N. Rangiewicz. Zapisy 11—12
i 4—6, Aleja 1 Maja 3, m. 2,
parter, front. 1939—1

SAMOCHÓD
marki Essex w dobrym stanie
do sprzedania. Gdańska 82.
1933—1

BIZUTERIA,
zegarki na raty, ceny gotówkowe.
„Preciosa”, Piotrkowska 123, w po-
dwórzu. 7433—8

RADIOAPARATY
i oszczędności, detektory komplet od
zł. 25.— „Radiola”, Piotrkowska
88, tel. 105-34. Najtaniej bo w
podwórzu. 7666-3

INTELIGENTNA
panienka z 6 kl. gimn. wy-
kształceniem poszukuje jakiej
bądź posady, wymagania nad-
zwyczaj skromne. Oferty pod
„207” 1936—1

POSZUKIWANA
doświadczona niania do 8-mie-
sięcznego dziecka. Zgłaszać się
Gdańska 68, m. 17 od 1—2 i
od 7—9 po poł.

POKÓJ
słoneczny, centralne ogrzewanie,
telefon i wszelkie wygody od
zaraz do wynajęcia, ul. Pił-
sudskiego 76, m. 6. 1931-1

CHCESZ OTRZYMAĆ POSADĘ?
Musisz ukończyć kursy fachowe,
korespondencyjne im. profesora Se-
kułowicza, Warszawa, Żerawia 42.
Kursy wyuczają listownie: buchal-
terji, rachunkowości kupieckiej,
korespondencji handlowej, steno-
grafii, nauki handlu, prawa, kalig-
rafji, pisania na maszynach, to-
waroznawstwa, angielskiego, fran-
cuskiego, niemieckiego, pisowni,
gramatyki polskiej oraz ekonomji.
Po ukończeniu świadectwo. Żądaj-
cie prospektów.

PRZYJMĘ
1-go ewentl. 2-ch panów na
mieszkanie. 11-go listopada 58,
front, III piętro, m. 12. 937-1

MIESZKANIE
4-ropokojowe z kuchnią i
wszelkimi wygodami do odstą-
pienia od zaraz. Wiadomość
telef. 203-75. 1935—3

SUTERYNY
frontowe z centralnem ogrze-
waniem w śródmieściu do wy-
najęcia. Tel. 113-76. 1938-1

MIECZYŚLAW STARCZYŃSKI
zam. w Łodzi, przy Bałuckim
Rynku 3 zagubił portfel z me-
tryką, wyciąg rejestracyjny toż-
samości i kartę rowerową Nr.
7015. 9986—3

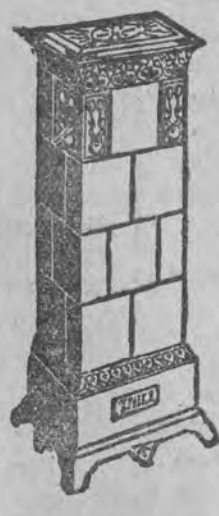
Lecznica

i gabinet lek.-dentystyczny
dla przychodzących chorych
i **INSTYTUT ROENTGENOWSKI**
(Diagnostyka, terapia powierzch-
nowa i lekk-głęboka)
Zgierska 17,
tel. 116-33.

SALA FILHARMONJI

Jutro
o godz. 8.30 wiecz.
LEONID
SOBINOW

Znakomity śpiewak rosyjski
JEDYNY KONCERT
Szczegóły w programach.
Bilety sprzedaje Kasa Filharmonji.

PIECE

przenośne
szamotowe
Zakłady Ceramiczne
ZNICZ
Wodna 12/14 Tel. 105-22
Sprzedaż detaliczna
po cenach fabrycznych:
B. JANKOWSKI, Piotrkowska 91.

Na dogodnych
warunkach
WIELKI WYBÓR
Wózków
dziecinnych
Łózek
metalowych
Materaców
sprężynowych
„PATENT”
Wyżymaczek
amerykańskich
Nabyć można
w **FABRYCZNYM**
SKŁADZIE
DOBROPOL
ŁÓDŹ,
Piotrkowska 73
w podwórzu
TEL. 158-61.

ZOSTAŁA OTWARTA
LECZNICA
CHORÓBOCZU
ze stałymi łózkami
D-ra Donchina
Przyjmuje się chorych wyma-
gających przebywania w leczni-
cy (operacje etc.), a także chy-
rych przychodzących. Godz.
przyjęć od 9—1 i od 4—7 1/2
ul. Piotrkowska 90,
tel. 221-72. 9546

ZAKOPANE
PENSJONAT „ŚWIT”
Heleny Oderbergowej, Zamoj-
skiego 8, tel. 437. Pokoje kom-
fortowe. Ciepła i zimna woda w po-
kójach. Tarasy słoneczne. Kuchnia
wykwintna. Ceny b. przystępne.

DŹWIĘKOWE KINO

MIMOZA

KILIŃSKIEGO 178.

Dziś Wielka Premjera!
Drugi, wielki film 100 proc. śpiewno-
dźwiękowy fenomenalnego aktora
i śpiewaka **AL JOLSONA p. t.**
Śpiewak Jazzbandu
Nad program: Rewelacyjny dodatek
dźwiękowy.
Początek: w soboty, niedziele i święta
o godz. 3.30, w dni powszednie o godz.
5.30, 7.30, 9.15
Następny program: Wesele w Hollywood

Teatr świetlny
„Przedwiośnie”

Zeromskiego 74-76
Kopernika. Dojazd tramwajami
5, 6, 8, 9 i 16.

TEATR REWJI
„KAMELEON”

pod kier. art.
B. Orlińskiego i W. Boruńskiego
w Kinie Spółdzielni
Sienkiewicza 40

Dziś i dni następnych
rewja p. t.

„Pod znakiem walca”

pióra Hemara, Nela i Włobora.

UDZIAŁ PRZYJMUJĄ:
J. Leonowicz, E. Waczyńska, Lopek-Boruński, W. Modrzeński, Z. Suwalski, B. Orliński, oraz nowozaangażowana para baletowa Cesarzka—Szymański i girlsy.

W PROGRAMIE:
Inscenizacje, skecze, numery solowe, atrakcyjne i zespołowe.
Reżyserja: B. Orliński.
Conferencierka: W. Modrzeński.
Dekoracje: art. mal. Wł. Nowakowski.
Kier. muz. C. Kantor.

Początek przedstawień o godz. 7.45 i 9.45, w soboty, niedziele i święta 3 przedstawienia o godz. 5.45, 7.45 i 9.45 wiecz.

PORADNIA
WENEROLOGICZNA
Lekarzy-specjalistów
Zawadzka 1
TEL. 205-38

czynna od 8 rano do 9 wiecz.
11—12) przyjmuję
2—3) kobieta—lekarz
w niedzielę i święta od 9—2 pp,
leczenie chorób
wenerycznych i skórnych
Badanie krwi i wydzielin na
syfilis i tryper.
Konsultacje z neurologiem
i urologiem
Gabinet światło-leczniczy
Kosmetyka lekarska
Oddzielna poczekalnia dla Kobiet
PORADA 3 Zł. 3256

LECZNICA
lekarzy specjalistów
przy Górnym Rynku
Piotrkowska 294, tel. 122-89
(przy przystanku tramw. pabjanickich
Czynna od 10-ej rano do 7-ej wiecz.
w niedziele i święta do 2-ej po poł
Wszystkie specjalności i denty-
styka. Kąpiele świetlne, lampy
kwarcowa, elektryzacja, Roentgen
szczerzenia, analizy (mocz, kawał
krwi, płwocin, wydzielin itd.) Ope-
racje, opatrunki.
Wizyty na miasto. Porada 4 zł.
Porada dentystryczna oraz wene-
rologiczna dla chorób skórnych
i wenerycznych
3 ZŁOTE.

PORCELANE przyjmuje do repara-
cji oraz wyroby z marmu-
ru, szkła i kości słoniowej
Wykonanie trwałe i tanio.
OBRAZY kupuje i sprzedaje tu-
dzież restauruje zarówno nowej jak
i starej szkoły. 6999
Piotrkowska 82, pr. of. IV wejście. Ip
WATTENBERG, tel. 165-92

Dziś premiera!

I-szy obraz

Największa ofiara kobiety

Potężny dramat osnuty na tle życia magnatów i ich stosunek do swych podwładnych. — W rolach gł. artyści tej miary jak:

roman- tyczna **Billie Dove, I. BERRY** i bożyszcze kobiet **Antonio Moreno**

Muzyka symfoniczna pod batutą p. A. CZUDNOWSKIEGO. — Początek seansów w dni powszednie o godz. 4 po poł
W niedziele i święta o g. 2 pp. Ostatni seans o godz. 10-ej w. Ceny miejsc: I m. 1.25 gr., II m. 90 gr., III m. 60 gr.
Bilety ulgowe w sobotę, niedzielę i święta nieważne. Następny program: **Noce w pustyniach** w roli gł. John Gilbert

W niedzielę, dn. 9 listopada o godz. 11 rano **Poranki dla dzieci i młodzieży**, wyświetlany będzie film p. t. **Tajemnice dziewiczej puszczy** — Ceny na wszystkie miejsca: dla dzieci 20 gr. dla dorosłych 50 gr.

Wielki podwójny program!

2-gi obraz

TAJEMNICE DZIEWICZEJ PUSZCZY

Wspaniały film podróżniczy! Egzotyczna fauna! Nieznane tajniki Czarnego Łądu! Podzwrotnikowe ludy!

TEATR REWJI
„KAMELEON”

pod kier. art.
B. Orlińskiego i W. Boruńskiego
w Kinie Spółdzielni
Sienkiewicza 40

Dziś i dni następnych
rewja p. t.

„Pod znakiem walca”

pióra Hemara, Nela i Włobora.

UDZIAŁ PRZYJMUJĄ:
J. Leonowicz, E. Waczyńska, Lopek-Boruński, W. Modrzeński, Z. Suwalski, B. Orliński, oraz nowozaangażowana para baletowa Cesarzka—Szymański i girlsy.

W PROGRAMIE:
Inscenizacje, skecze, numery solowe, atrakcyjne i zespołowe.
Reżyserja: B. Orliński.
Conferencierka: W. Modrzeński.
Dekoracje: art. mal. Wł. Nowakowski.
Kier. muz. C. Kantor.

Początek przedstawień o godz. 7.45 i 9.45, w soboty, niedziele i święta 3 przedstawienia o godz. 5.45, 7.45 i 9.45 wiecz.

PORADNIA
WENEROLOGICZNA
Lekarzy-specjalistów
Zawadzka 1
TEL. 205-38

czynna od 8 rano do 9 wiecz.
11—12) przyjmuję
2—3) kobieta—lekarz
w niedzielę i święta od 9—2 pp,
leczenie chorób
wenerycznych i skórnych
Badanie krwi i wydzielin na
syfilis i tryper.
Konsultacje z neurologiem
i urologiem
Gabinet światło-leczniczy
Kosmetyka lekarska
Oddzielna poczekalnia dla Kobiet
PORADA 3 Zł. 3256

LECZNICA
lekarzy specjalistów
przy Górnym Rynku
Piotrkowska 294, tel. 122-89
(przy przystanku tramw. pabjanickich
Czynna od 10-ej rano do 7-ej wiecz.
w niedziele i święta do 2-ej po poł
Wszystkie specjalności i denty-
styka. Kąpiele świetlne, lampy
kwarcowa, elektryzacja, Roentgen
szczerzenia, analizy (mocz, kawał
krwi, płwocin, wydzielin itd.) Ope-
racje, opatrunki.
Wizyty na miasto. Porada 4 zł.
Porada dentystryczna oraz wene-
rologiczna dla chorób skórnych
i wenerycznych
3 ZŁOTE.

PORCELANE przyjmuje do repara-
cji oraz wyroby z marmu-
ru, szkła i kości słoniowej
Wykonanie trwałe i tanio.
OBRAZY kupuje i sprzedaje tu-
dzież restauruje zarówno nowej jak
i starej szkoły. 6999
Piotrkowska 82, pr. of. IV wejście. Ip
WATTENBERG, tel. 165-92

DZWIĘKOWY TEATR ŚWIETLNY
CASINO

Dziś wielka
premiera!

VILMA
BANKY

w swej jedynej kreacji dźwiękowej i ostatnim filmie przed przerwaniem się na deski sceniczne, ilustrującym dzieje węgierskiej emigrantki w Ameryce p. t.

RAJ ZAKOCHANYCH

pg. powieści „Jak w niebie”

Partję męską odtwarza ulubieniec publiczności

James Hall

Początek seansów o
g. 4,30, 6, 8 i 10 w.

UNITED ARTISTS PICTURE

Do akt.
Nr. 2424 | 1930 r.

Ogłoszenie.
Komornik Sądu
Powiatowego
w Łodzi.

Jan Rzymowski zamieszkały w Łodzi, przy ul. Sienkiewicza 67, na zasadzie art. 1030 Ust. Post. Cyw. ogłasza, że w dniu 13 listopada 1930 roku od godziny 10-ej rano w Łodzi, przy ul. Al. Kościuszki 10 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, należących do

Chila Gutmana i składających się z 10 warsztatów tkackich, mechanicznych angielskich oszacowanych na sumę Zł. 1000.— Łódź, 3.10.1930 r.
Komornik
J. Rzymowski

Do akt.
Nr. 2863—30

Ogłoszenie

Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi Stanisław Dulkowski, zamieszkały w Łodzi, przy ul. Gdańskiej 6, na zasadzie art. 1030 Ust. Post. Cyw. ogłasza, że w dniu 11 listopada

1930 roku od godziny 10-ej rano w Łodzi, przy ul. Zachodniej 66 odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości należących do Motla Joskowicza i składających się z mebli oszacowanych na sumę zł. 480.— Łódź, 23.10.30 r.

Komornik
S. Dulkowski.

Do akt.
Nr. 940—30 r.

Ogłoszenie.

Komornik Sądu Powiatowego w Łodzi, Adam Jaroszyński zamieszkały w Łodzi przy ul. Piramowicza 7 na zasadzie art. 1030 U. P. C. ogłasza, że w dniu 14 listopada 1930 r.

od godz. 10 rano w Łodzi przy ul. Pl. Wolności 7 odbędzie się sprzedaż z przetargu publicznego ruchomości, należących do

Moskwa Szymona i Bajli Dyny małż. Kirsztajn i składających się z 100 płaszczy letnich damskich oszacowanych na sumę Zł. 5300.

Łódź, d. 29.10.30
Komornik
Adam Jaroszyński

Prenumerata miesięczna „Głosu Porannego” ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 5.60, za odosłanie — 40 groszy, z przesyłką pocztową w kraju — zł. 6.50 zagranicą — zł. 10.—

Rękopisów redakcja nie zwraca.

Ogłoszenia za wiersz milimetryowy 1-szpaltowy (strona 5 szpalt): 1-sza strona 1 zł., w tekście 50 gr. nadesłane po tekście 40 gr.; nekrologi do 150 wierszy 30 gr., wyżej — 40 gr. Zwyczajne (str. 10 szpalt) 12 gr., Drobne 15 gr. za wiersz; najmniejsze ogłoszenie at. 1.50 gr. Poszukiwanie pracy 10 gr. za wiersz; najmniejsze at. 1.20 gr. Ogłoszenia zaręczynowe i zaślubinowe 12 zł. Ogłoszenia zamiejscowe obciążone są o 50 proc. drożej, firm zagranicznych o 100 proc. Za ogłoszenia tabelaryczne lub fantaz. dodatek. 500/0

Redaktor: Eugenjusz Kronman Za wydawnictwo „Prasa”, Wydawnicza sp. z ogr. odp.: Eugenjusz Kronman W drukarni własnej Piotrkowska 101.